

Pareiškėjas:
Prof. dr. Dainius Žalimas
Viešosios įstaigos „Teisės ir demokratijos centras“ vadovas
El.paštas: info@ldc-jh.eu

Pareiškėjo atstovas:
Advokatas Karolis Rugys
Advokatų kontora Žiemelis, Valys, Rugys ir partneriai
Saltoniškių g. 29, Vilnius
El. paštas: karolisrugys@zvr.lt

Generalinė prokuratūra
Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius
El. p. generaline.prokuratūra@prokuraturos.lt

PRAŠYMAS
Dėl viešojo intereso gynimo
2022-10-28
Vilnius

1. ĮVADAS

1.1. Pareiškėjas prof. dr. Dainius Žalimas (toliau tekste – **Pareiškėjas**) mano, jog VŠĮ „Ekspertai.eu“, juridinio asmens kodas 302622915, buveinės adresas Vilnius, I. Kanto al. 3-103 (toliau tekste - **Ekspertai.eu**), kuri valdo visuomenės informavimo priemonę – internetinį portalą Ekspertai.eu, vykdo veiklą priešingą Konstitucijai, kuri kenkia valstybei ir viešajam interesui, todėl yra teikiamas šis prašymas.

2. TEISINIAI ARGUMENTAI

2.1. **Atsižvelgiant į žemiau nurodomus teisinius argumentus bei motyvus, Pareiškėjas konstatuoja, jog Generalinė prokuratūra privalo ginti viešąjį interesą dėl Ekspertai.eu Konstitucijai bei viešajam interesui prieštaraujančios veiklos, kuri ne tik, kad pasižymi antivalstybiškumu, tačiau ir viešosios tvarkos pažeidimais bei grėsme Lietuvos Respublikos demokratinei santvarkai.**

2.2. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 118 straipsnio 1, 2 dalyse nustatyta, kad prokuroras įstatymo nustatytais atvejais gina asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus. Prokuroras, vykdydamas savo funkcijas, yra nepriklausomas ir klauso tik įstatymo. Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo (toliau ir Prokuratūros įstatymas) 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prokurorai gina viešąjį interesą, kai nustato teisės akto pažeidimą, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o valstybės ar savivaldybių institucijos, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės aktų pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti arba kai tokios

kompetentingos institucijos nėra. To paties straipsnio 3 dalyje nustatyti prokurorų įgaliojimai ginant viešąjį interesą. Pagal Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 5 dalį prokuroras, nenustatęs viešojo intereso pažeidimo, priima nutarimą atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemonės.

2.3. Be to, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad prokuroras, kaip nepriklausomas, specifinius valdingus įgaliojimus turintis valstybės pareigūnas, negali netirti gautos informacijos, bet turi diskrecija priimdamas sprendimus jam pavestais klausimais (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 21 d. civilinėje byloje Nr. 3K-3-501/2012*).

2.4. Tam, kad viešasis interesas būtų ginamas, nepakanka, kad tam tikri teisiniai santykiai pagal savo turinį patektų į viešojo intereso veikimo sritį, kiekvienu konkrečiu atveju būtina nustatyti, ar jis realiai buvo pažeistas, pavyzdžiui, ar visuomenė patyrė žalą ar kitokius neigiamus padarinius, taip pat, ar dėl viešojo intereso gynimo priemonių taikymo nebus pažeista pusiausvyra tarp viešojo intereso apsaugos bei atskirų asmenų teisėtų lūkesčių ir teisinių santykių stabilumo, ar viešojo intereso gynimas toks pats aktualus ir svarbus visuomenei jo gynimo metu, kaip ir tada, kai buvo pažeistas, ar nėra praėjęs nepateisinamai ilgas terminas nuo pažeidimo padarymo, ar viešasis interesas gali būti apgintas tik tuo būdu, kurį prašoma taikyti ginčo atveju, ar toks būdas yra efektyviausias, ar ginant viešąjį interesą kaip prioritetinį nenukentės kito asmens ar net daugelio asmenų teisėti interesai, ar toks viešojo intereso gynimas vienoje srityje nelems jo pažeidimo kitose srityse (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 20J3-02-22 nutartis c. b. Nr. 3K-3-40/2013*).

2.5. Ekspertai.eu tęstinio pobūdžio neteisėta veikla, skelbiama informacija ne tik, kad kelia įtampą visuomenėje, tačiau yra priešinga Konstitucijai, kenkia valstybei ir yra palanki Rusijai ir jos valdžios institucijoms. Be to, Ekspertai.eu veiksmai yra neteisėti ir prieštaraujantys viešajai tvarkai, nors paprastai viešosios įstaigos ir visuomenės informavimo priemonės yra steigiamos tam tikriems žmonių interesams, poreikiams tenkinti konkrečiose srityje. Tuo tarpu šiuo atveju yra visiškai neaišku, kokiems tikslams buvo įsteigta ši įstaiga ir koks tikrasis šio juridinio asmens veikimo tikslas, nes veikla neatitinka formaliai keliamų tikslų.

2.6. Visgi, įvertinus Ekspertai.eu skelbiamą turinį yra akivaizdu, kad tikrasis tikslas nėra objektyviai, išsamiai ir nešališkai informuoti visuomenę. Pabrėžtina, kad Ekspertai.eu nuolatos skelbiama informacija turi atitinkamą potekstę dėl dabartinės Lietuvos valdžios išrinkimo teisėtumo, kaltinant valdžios institucijas darant ekonominę žalą ir bauginant piliečius dėl galimo Rusijos įsiveržimo, skleidžiant dezinformaciją, jog rusai ir ukrainiečiai dar visai neseniai buvo viena tauta, siekiant sumenkinti pasitikėjimą valstybės ir teisėsaugos institucijomis. Tokiu būdu iš esmės keliant ne tik, kad baimę, tačiau ir destrukciją visuomenėje. Tokiu būdu ne tik, kad yra pažeidžiama viešoji tvarka bei visuomenės rimtis, tačiau ir daroma žala valstybei bei mažinamas pasitikėjimas valstybės institucijomis.

2.7. Teikiami keli pavyzdžiai iš gausybės antikonstitucinių ir antivalstybinių Ekspertai.eu skelbiamų publikacijų ir pranešimų:

ESBO paminėta ir atviro rasisto Gabriel Landsbergio pavardė



Rusai ir ukrainiečiai dar visai neseniai buvo viena ir ta pati tauta 25



Kiekvieno lietuvių garbės reikalas, Vilniuje atstatyti Rusų dramos teatrą 4



Tarybiniais laikais nemokėjo statyti ir tiltų – taip pasakytų Landsberginės atmatos 10



Bendraminčiai aptarė vis labiau didėjančias grėsmes Landsbergių bendruomenės režimui 26



Proveržis: po beveik 30 metų Lietuvos Respublikoje gyvens daugiau žmonių, negu gyveno LTSR 13



Mėšlas, Žalimas, Dobrowolska, melagiai... Reikia atstatyti paminklą STALINUI. Kada? 8



**Prezidento Adamkaus
buvusiam slaptajam
kankinimų kalėjimui
ieškomas interjero
projektuotojas 10**



2050-aisiais Lietuvoje
sąmoningai mąstantis

**ESBO paminėta ir atviro
rasisto Gabrieliaus
Landsbergio pavardė 12**



**Kubilius paviešino, kad
nemažai LR Seimo narių
noretų pabučiuoti Putinui
ranką 37**



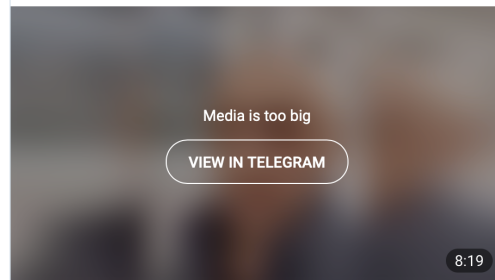
**Lavrovo kalba JT
Generalinėje Asamblėjoje
5**



Dvi grėsmės: atominė elektrinė ir opozicinė žiniasklaida 2



ekspertai.eu Telegram



Paprasto ukrainiečio nuomonė apie tai, kas vyksta Ukrainoje

Ši nuomonė gali būti grėsmė Ukrainos nacionaliniam saugumui, o tuo pačiu ir Lietuvos nacionaliniam saugumui. Todėl šis video nusiųstas Valstybės saugumo departamentui (VSD) įvertinimui.

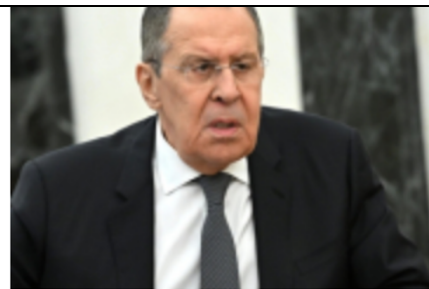
t.me/ekspertaiTelegram/1966

2.2K

Ekspertai EU, Aug 7 at 15:13



Ar landsbergistai „dirba Rusijai“? 42



Lavrovas: Rusija yra istorinio kelio pasirinkimo akivaizdoje, kaip 1917 ir 1991 10

2.8. Iš teikiamų vos kelių pavyzdžių, yra puikiai matyti, jog Ekspertai.eu veiksmais yra formuojamas atitinkamas naratyvas bei bandoma formuoti antivalstybiška kryptis. Palaikoma Rusija, kuomet pateikiamos teorijos, kurios yra palankios paminėtai valstybei ir šios valstybės teorijoms, pvz. bandoma formuoti nuomonė, kad Rusija ir Ukraina dar visai neseniai buvo ta pati tauta. Šis Rusijos propagandos teiginys yra vos ne labiausiai paplitęs Rusijoje ir Rusijos aktyviai plėtojamas, sakant, kad Rusija „specialiąja operacija“ siekia neva apginti *skriaudžiamą giminingą tautą*. Pabrėžtina, jog Rusija ir jos veikla yra Lietuvai, jos valstybingumui ir nepriklausomybei ypatingai pavojingi veiksniai, kurie turi būti vertinami ypatingai jautriai.

2.9. Be to, tarp naujienų nuolatos yra skelbiama tiek Putino, tiek ir Sergejus Lavrovo, kuris yra Rusijos Užsienio reikalų ministras, politikas ir pan., kalba. Šis asmuo yra vienas žinomiausių Rusijos propagandos skleidėjų tarptautiniu lygiu, kurio kalbos neatitinka faktinės tiesos bei jomis yra skleidžiami melagingi faktai ir dezinformacija, teisinami Rusijos karo nusikaltimai ir pan.

2.10. Kartu formuojamos subtilios ekonominės užuominos, kaip pvz. tik po 30 metų Lietuvos Respublikoje gyvens daugiau žmonių, nei Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje. Tokia antrašte daroma prielaida, jog mes galimai trisdešimt nepriklausomybės metų siekėme buvusio lygio. Kartu yra netiesiogiai skatinama prorusiška kultūra bei vertybės, o tai yra gerai žinomas dar vienas propagandos naratyvas Rusiją vaizduoti didinga valstybe, su didžia kultūra ir pan. To puikūs pavyzdžiai yra siekis apginti Rusų dramos teatro vardą, taip pat teiginiai, jog yra reikalinga atstatyti Stalino paminklą Lietuvoje. Iš esmės yra skatinama Rusijos kultūra Lietuvoje, kuri karo nusikaltimų potekstėje, yra nepriimtina. Be to, taip yra bandoma pateisinti Rusijos karo nusikaltimus Ukrainoje.

2.11. Nurodžius Rusijos propagandos faktus bei klaidingus ekonominius faktus, tuomet yra pateikiami ypatingai neigiami faktai apie Lietuvos valstybės tiek aktyvius, tiek ir buvusių politikus. Siekiant sukurti įspūdį, jog mes turime ne teisėtai išrinktą valdžią, o „Lanzbergių“ klaną, kuris yra prilyginamas režimui. *Tai yra Lietuvą valdo laikini administratoriai.*

2.12. Tokiu būdu per visuomenės informavimo priemonę Ekspertai.eu jau eilę metų yra skleidžiama dezinformacija, kurios tikslas, pateikiant šališkus argumentus, daryti įtaką visuomenės požiūriui bei ją atitinkamai įtakoti bei formuoti. Ekspertai.eu tokia dezinformacija paprastai yra kartojama ir paskleidžiama įvairiomis formomis (tiek vaizdo, tiek straipsnio forma), siekiant sukurti norimą auditorijos požiūrį.

2.13. Ekspertai.eu skleidžiama dezinformacija dažnai pateikia gerai apsvarstytus ir atrinktus faktus bei siekia paveikti ne žmonių racionalų mąstymą, o emocijas, t.y. siekiama išgąsdinti, kad Lietuvą valdo *Lanzbergių* režimas, kurio atstovai yra ne tik, kad rasistai, tačiau ir pavojingi asmenys Lietuvai. Tokiu būdu propaganda bei dezinformacija gali būti naudojama siekiant tiek palankumo Rusijai, tiek siekiant pateisinti jos vykdomus karo nusikaltimus, kartu ir nukreipti dėmesį nuo Rusijos pradėto žiauraus karo, kadangi yra formuojama nuomonė, kad mes patys valstybės viduje turime daug problemų, t.y. neturime valdžios, kurią palaiko visuomenė, o turime režimą, kuris elgiasi neteisėtai. Tai, yra akivaizdus Kremliaus naratyvas bei dezinformacija, kuri yra gerai žinoma tarp Rusijos valdžios palaikytojų bei rėmėjų.

2.14. Tokie veiksmai yra ne tik, kad prieštaraujantys Konstitucijai, tačiau ir nukreipti prieš valstybę. Kartu nukreipti tiek prieš visuomenės rimtį, viešąją tvarką, tačiau ir prieš valstybės stabilumą bei konstitucinę santvarką. Ekspertai.eu subtiliai kvestionuoja suverenios Lietuvos legitimią valdžią, demokratiją bei egzistuojančią santvarką vykdo antikonstitucinę, antivalstybinę veiklą, todėl karo Ukrainoje kontekste, tokie jų veiksmai turi būti įvertinti ypatingai atsakingai, jautriai bei operatyviai.

2.15. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kaip yra apibūdinama buvusi Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, kuri iki šiol visuomenėje turi didelį palaikymą ir pasitikėjimą:¹

¹ <https://ekspertai.eu/ne-tik-siandieninei-jedinstvai-reiktu-padekoti-uzfasistineslietuvas-vaizdeli105787/>



Taislininkas Dainius Žalimas nulenkęs galvą spaudžia ranką oficialiai Rusijos Federacijos valstybės paslapčia, kolaborantei, Kovo 11-osios Nepriklausomybės priešininkei, savo biografijos klastotojai, patyčių iš Sausio 13-osios aukų atminimo etatinei atlikėjai, Lietuvos prezidentei Daliai Grybauskaitėi.

2.16. Kaip matyti iš aukščiau pateiktos fotonuotraukos, jog teisėtai ir net dvi kadencijas išrinkta Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, yra vadinama kolaborante ir nepriklausomybės priešininke. Tai yra puikus pavyzdys, kuomet faktai iškraipomi ir pateikiami taip kaip yra palanku Rusijos valstybei, nes būtent Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė visuomet tarptautinėje bendruomenėje griežtai pasisakė Rusijos atžvilgiu ir vertino jos veiksmus neigiamai dar iki karo pradžios. Taigi, ji buvo neparanki Rusijos valdžios institucijoms, todėl Ekspertai.eu būtent siekia ją sumenkinti ir sumažinti jos išsakomos pozicijos reikšmę.

2.17. Be to, visuomenės informavimo priemonė Ekspertai.eu tampa ypatingai pavojinga ir tuo aspektu, kad ji ne tik, kad skleidžia Kremliaus propagandą, tačiau tai daro taip, jog pateikia ją kaip faktą, kuriam tarsi Ekspertai.eu ir nepritaria, tačiau straipsnio/publikacijos viduje yra ne tik, kad detalčiai parašoma propagandos versija, tačiau tekstas pakreipiamas taip tarsi propagandos skleidėjas turi pagrindą taip teigti.

2.18. Puikus pavyzdys Ekspertai.eu publikacija: „*G. Landsbergio prosenelį, Rusijos URM atstovė M. Zacharova pabandė apdergti nacio vardu*“. Iš straipsnio pavadinimo galima spręsti, jog neva autorius nepritaria M. Zacharovai, kuri yra žinoma Rusijos propagandos skleidėja, nuomonei, tačiau perskaičius straipsnį susidaro visiškai priešinga nuomonė. Atitinkamai publikacijoje² yra nurodoma: „*M. Zacharova atskleidė įdomią detalę, esą tarybinė valdžia suteikė teisę V. Landsbergiui-Žemkalniui grįžti į LTSR, nes pastarasis išdavė kitus nacistus, t.y. kai perdavė informaciją KGB apie kitus pabėgėlius nacius. Tačiau jei tai ir tiesa, ką sako M. Zacharova, esą V. Landsbergis-Žemkalnis mielai pasidalino turima informacija su KGB apie savo buvusius bendražygius nacius, reiškia V. Landsbergis-Žemkalnis buvo tikras Lietuvos patriotas, mokėjęs išsisukti iš kebliausių situacijų ir dirbti tėvynei taip, kaip ir turi dirbti tėvynei apsikrus patriotas.*“

2.19. Taigi, galima daryti kelias išvadas iš šio straipsnio. Pirma, bandoma perkelti atsakomybę, nes tarsi yra cituojama tik M. Zacharovos pateikta informacija ir tai neva nėra redakcijos nuomonė ar faktai. Antra, neva yra pripažįstama bei teigiama, jog V. Landsbergis-Žemkalnis buvo patriotas, tačiau kartu *iškomunikuojant* aiškia ir nedviprasmišką žinutę, kad vienas iš *Landsbergų* buvo naxis.

2.20. Paminėtinas ir jau minėtas Ekspertai.eu naratyvas, jog Lietuvą šiuo metu valdo *Landsbergų režimas/klanas*, kurie yra susiję su naciais. Pabrėžtina, jog Rusija oficialiai

² <https://ekspertai.eu/glandsbergio-prosenelirusijos-urm-atstove-mzacharova-pabande-apdergti-nacio-vardu/>

teigia, kad Ukrainoje ji kovoja su naciais, kurie neva kankina vietinius gyventojus. Šiuo pagrindu situacija tampa ypatingai pavojinga.

2.21. Naudojant tokią schemą yra skelbiama ir Baltarusijos valstybės propaganda. Tarsi neva teikiama priešinga nuomonė, siekiant objektyvumo, tačiau realiai yra pateikiama dezinformacija ir propagandiniai pasisakymai, kurie negali būti skelbiami, nes jie yra draudžiami dėl melagingų ir tikrovės neatitinkančių faktų:

Kad būtų šokia tokia atsvara, *ekspertai.eu* rekomenduoja pasiklausyti ir visiškai neseniai tariamo Baltarusijos prezidento Aleksandro Lukašenkos išrėžtą kalbą, minint Liaudies vienybės dieną.



Dažniausiai Lietuvoje nepageidaujama ar, neretai, tiesiog draudžiama publicistika ir dokumentika – kiekvieną dieną rodoma „PressJazz TV“ kanale.

2.22. Tai yra ne tik, kad antikonstitucinė, priešiška bei teroristinei valstybei naudinga propaganda, tačiau ir ypatingai Lietuvos Respublikai, jos demokratijai ir nepriklausomumui pavojingas elgesys, dėl kurio nedelsiant turi būti imtasi veiksmų.

2.23. Neatsitiktinai kova su dezinformacija ir karo propaganda šiandien yra Europos Sąjungos ir NATO bei daugelio jų šalių darbotvarkėje. **Konstitucinis Teismas 2019 m. gegužės 16 d. nutarime konstatavo, kad ir pagal mūsų šalies Konstituciją valstybė privalo imtis veiksmingų priemonių prieš tokios informacijos sklaidą.**³

2.24. Be to, *Ekspertai.eu* dažnai pasisako ir Erika Švenčionienė, kuri yra Algirdo Pleckio bendražygė, prorusiška veikėja, kuri važiuo į Baltarusiją prašyti Lukašenkos palankumo, bei vienas iš prorusiško ir prorusiško „Tarptautinio geros kaimynystės forumo“ steigėjų Kazimieras Juraitis⁴. Šis veikėjas ne tik, kad yra pasižymėjęs antivalstybine bei prorusiška veikla, tačiau ir pasisakymais, jog autokratinis Lietuvos režimas imituoja demokratiją.

³ <https://lrkt.lt/data/public/uploads/2020/10/oficialioji-konstitucine-doktrina-web.pdf>

⁴ <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/kremliaus-gerbejai-is-lietuvos-zengia-i-europa-nesidrovedami-sali-derge-tarptautineje-konferencijoje.d?id=91390417>

Vertinant tai, kad paminėti asmenys yra nuolatiniai Ekspertai.eu svečiai ir laidų dalyviai, tai puikiai atspindi tikruosius Ekspertai.eu veiklos tikslus, pažiūras bei antivalstybinę veiklą.

2.25. Iš nurodytos informacijos ir duomenų visumos, kitų teisinių argumentų bei motyvų, yra matyti, kad viešajam interesui yra iškilęs ne tik, kad pavojus, tačiau Ekspertai.eu jam jau eilę metų daro žalą, trikdo viešąją rimtį. Taip pat užsiima veikla, kuri prieštarauja Konstitucijai ir yra antivalstybinė.

2.26. Tokiu būdu yra skatinama ne tik abejoti teisėta Lietuvos Respublikos valdžia, skatinama nuomonė, kad ji yra neteisėta, o Lietuvą valdo režimas. Tokiu būdu ne tik, kad yra siekiama nukreipti dėmesį nuo Rusijos vykdomų karo nusikaltimų, tačiau keliant abejones dėl Lietuvos Respublikos valstybės veiksmų, kuomet yra teikiama pagalba Ukrainos valstybei, palaikomos tarptautinės sankcijos Rusijai ir pan. Būtent šiuo pagrindu ir yra prašoma ginti viešąjį interesą bei ginti demokratinę santvarką Lietuvos Respublikoje, ko eigoje turi būti imamasi veiksmų likviduojant VŠĮ „Ekspertai.eu“ bei jos valdomą visuomenės informavimo priemonę, būtent kurios pagalba ir yra skleidžiama dezinformacija, propaganda bei antivalstybiniai teiginiai.

Dėl nusikalstamų veikų, kurios yra susiję su finansų sistemos pažeidimais

2.27. **Dėl žemiau nurodomų duomenų bei argumentų, Pareiškėjas mano, jog Ekspertai.eu galimai vykdo ir tęstinio pobūdžio nusikalstamas veikas, kurios yra susiję su finansų sistemos pažeidimais, kurios galėjo pasireikšti apgaulingu ir/ar aplaidžiu finansinės atskaitomybės tvarkymu, mokesčių nesumokėjimu, klaidingų duomenų teikimu ir pan.**

2.28. BK 222 straipsnio 1 dalyje nustatyta baudžiamoji atsakomybė tam, kas apgaulingai tvarkė teisės aktų reikalaujamą buhalterinę apskaitą arba paslėpė, sunaikino ar sugadino apskaitos dokumentus, jeigu dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti asmens veiklos, jo turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros.⁵

2.29. Apgaulingas teisės aktų reikalaujamos buhalterinės apskaitos tvarkymas – tai buhalterinės apskaitos tvarkymas sąmoningai pažeidžiant teisės aktų, reglamentuojančių buhalterinės apskaitos tvarkymą, reikalavimus (pavyzdžiui, dvigubos buhalterinės apskaitos vedimas, dalies ar visų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių nefiksavimas apskaitos dokumentuose ir pan.) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-71-976/2017*).

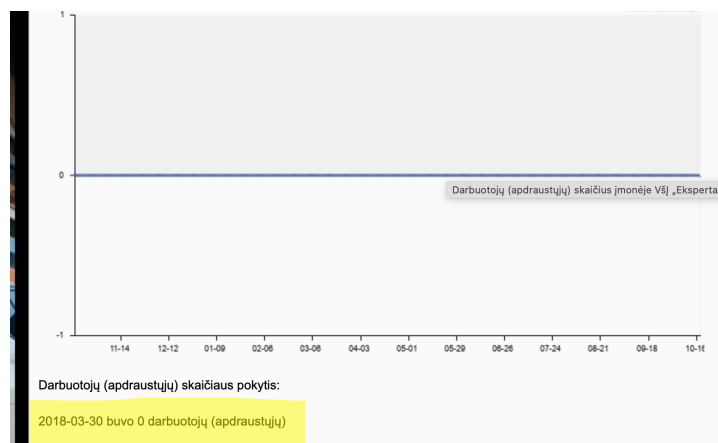
2.30. BK 222 straipsnio 1 dalyje nustatytos nusikalstamos veikos tyčios turinį sudaro tai, kad kaltininkas suvokė, jog jis tvarkė apskaitą pažeisdamas teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinės apskaitos tvarkymą, paslėpė, sunaikino ar sugadino apskaitos dokumentus, numatė, kad dėl to bus negalima visiškai ar iš dalies nustatyti asmens veiklos, jo turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros, ir šių padarinių norėjo (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-590/2014, 2K-437-303/2015*).

2.31. Taigi, konstatuojant kaltę pagal BK 222 straipsnio 1 dalį, ***pakanka nustatyti, kad kaltininkas žinojo, jog atitinkami buhalterinės apskaitos dokumentai neatitinka tikrovės***, o ne tai, kad jis pats šiuos dokumentus suklastojo. Asmens žinojimas, kad buhalterinės apskaitos dokumentuose užfiksuoti duomenys yra klaidingi, gali pasireikšti įvairiai – jis gali pats suklastoti dokumentus, gali žinoti, kad dokumentai formos, rekvizitų prasme yra tvarkingi, tačiau

⁵ Klaipėdos apygardos teismo 2022 m. rugsėjo 29 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1A-206-651/2022.

realios finansinės operacijos nebuvo atliktos ir kt. (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-99-495/2022*).

2.32. Atkreiptinas dėmesys ir į pačios Ekspertai.eu veiklos viešai prieinamus duomenis, darbuotojų skaičių ir kitus rodiklius, kurie taip pat sukelia pagrįstas abejones dėl Ekspertai.eu veiklos teisėtumo, tinkamumo ir teisėtumo, sąžiningo buhalterinės apskaitos vedimo ir pan. Pirma, atkreiptinas dėmesys į tai, kad dar nuo 2018-03-30 Ekspertai.eu neturi nei vieno darbuotojo:⁶



2.33. Visgi, sistemingai nuo to laikotarpio, kuomet Ekspertai.eu neturi nė vieno darbuotojo, Ekspertai.eu vykdo veiklą, leidžia straipsnius, kuria ir kelia video įrašus ir vykdo kitą veiklą. Kyla tuomet klausimas, kas skelbia ir rašo straipsnius visuomenės informavimo priemonėje, taip pat kas administruoja puslapį ir jį prižiūri?

2.34. Ekspertai.eu vykdo ne šiaip veiklą, o ypatingai aktyvią ir nuolatinę veiklą, nes internetiniame puslapyje vos ne kasdien yra skelbiama įvairaus pobūdžio įrašai, todėl tą turėtų daryti ne vienas asmuo arba net asmenų komanda. Iš viešai prieinamų duomenų yra matyti, kad Ekspertai.eu vadovu yra įregistruotas Audrius Nakas, nors neva Ekspertai.eu ir neturi nei vieno darbuotojo, tačiau šis asmuo ypatingai aktyviai reiškiasi ir veikia Ekspertai.eu internetiniame portale, yra matomas skelbiamuose vaizdo įrašuose ir pan. Taigi, kyla pagrįstas klausimas, kokių pagrindų jis vykdo veiklą ir kas jį sieja su Ekspertai.eu, jeigu šis juridinis asmuo neturi nei vieno darbuotojo?

2.35. Visgi, Audrius Nakas teikia VĮ „Registru centras“ finansinės atskaitomybės dokumentus ir juos pasirašo kaip juridinio asmens vadovas, nors Ekspertai.eu neturi oficialiai nei vieno darbuotojo:

⁶ https://rekvizitai.vz.lt/imone/ekspertai_eu/darbuotoju-skaicius/

VšĮ „Ekspertai EU“
J/k 302622915, I. Kanto al. 3-10, Vilnius

Aiškinamasis raštas

2022 05 15

Įmonė įkurta 2011 05 04 Užsiima konsultacijomis teisės, ekonomikos, valdybos klausimais, rengti teisinių ir kitų dokumentų projektus; leidyba, menine ir literatūrine kūryba bei interpretacija; viešosios nuomonės tyrimais, informacinių paslaugų veikla, reklamos ir rinkos tyrimais. Per 2021 m. įmonė pajamų uždirbo 4431 eur. Gavo paramos ir fizinių asmenų aukų 5268 eu. Patyrė sąnaudų 8680 eu įmonės veiklai vykdyti.

Vadovas Audrius Nakas

2.36. Be to, iš viešai prieinamos informacijos VĮ „Registų centras“ yra matyti ir tai, kad Ekspertai.eu gauna pajamas bei mažina savo turimas sąnaudas. Nors finansinės atskaitos buvo pateiktos už visą laikotarpį, kol Ekspertai.eu neturėjo darbuotojų, su panašiais rodikliais, tačiau kaip pavyzdys yra pateikiamas paskutinis atskaitinis laikotarpis nuo 2021-01-01 iki 2021-12-31:

3-3

VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

Juridinio asmens pavadinimas Viešoji įstaiga "Ekspertai.eu"
Juridinio asmens kodas 302622915
Juridinio asmens teisinė forma Viešoji įstaiga
Juridinio asmens teisinis statusas Teisinis statusas neįregistruotas
Juridinio asmens buveinė (adresas) Vilnius, I. Kanto al. 3-103
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
Rinkinio kodas 000838845006 Rinkinio Nr. FS0323
Atskaitinis laikotarpis nuo 2021-01-01 iki 2021-12-31
Sudarymo data 2022-06-22 Nr.

Informacija pateikiama 1 (vienetais)

Eil. Nr.	STRAIPSNIAI	Pastabos Nr.	Atskaitinis laikotarpis	Praėjus atskaitinis laikotarpis
1.	I. PAJAMOS (2+3+4)		8680	13584
2.	1. PARDAVIMO PAJAMOS		4431	
3.	2. FINANSAVIMO PAJAMOS			
4.	3. KITOS PAJAMOS		4249	13584
5.	II. SĄNAUDOS (6+7+8)		8680	13554
6.	1. PREKIŲ, SUTEIKTŲ PASLAUGŲ SAVIKAINA IR KITOS PARDAVIMO SĄNAUDOS			
7.	2. VEIKLOS SĄNAUDOS		8680	13584
8.	3. KITOS SĄNAUDOS			
9.	III. VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKĖSTINIMĄ (1-5)		0	0
10.	IV. PELNO MOKESTIS			
11.	V. GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS (9-10)		0	0

2.37. Iš aukščiau pateiktos veiklos rezultatų, kurią pasirašė neva vadovo pareigas einantis Audrius Nakas, kad tiek už šį, tiek ir už praėjusį atskaitinį laikotarpį Ekspertai.eu gavo pajamas bei turėjo atitinkamas veiklos sąnaudas. Vien šie du faktiniai rodikliai rodo, kad Ekspertai.eu veikla realiai yra vykdoma, t.y. teikiamos kažkokios paslaugos, parduodamas produktas ar pan., iš ko yra gaunamos pajamos, o veiklos vykdymo eigoje yra patiriamos sąnaudos, kurios kažkas naudoja, tačiau juridinis asmuo dar nuo 2018 m. neturi nei vieno darbuotojo, t.y. asmens, kuris teisėtų pagrindu galėtų vykdyti tokius veiksmus.

2.38. Taigi, Ekspertai.eu realiai vykdo faktinę veiklą, tačiau neturi nė vieno darbuotojo. Todėl kyla klausimas, kas ir koku pagrindu vykdo veiklą, naudoja sąnaudas bei kodėl nėra įdarbinti jokie darbuotojai? Galimai tokiu būdu yra siekiama nuslėpti mokesčius arba

jų atitinkamai nemokėti. Neįdarbinus darbuotojų nereikia mokėti mokesčių, deklaruoti gaunamų pajamų pilna apimtimi ir pan. Nėra aišku ir iš kokių pajamų yra vykdoma Ekspertai.eu veikla, nes faktiškai yra pateikiami tik labai nedidelės pajamų sumos, tačiau, kaip jau buvo paminėta, Ekspertai.eu vykdo ypatingai aktyvią veiklą. Pavyzdžiui vien nuo 2022 m. spalio 17 d. iki spalio 19 d. buvo paskelbta net 20⁷ įvairaus pobūdžio vaizdo įrašų, publikacijų ir pan. Įvertinus, kad Ekspertai.eu neturi nei vieno darbuotojo, kyla klausimas dėl viešai įregistruotų, skelbiamų ir deklaruojamų duomenų teisėtumo, nes siekiant išleisti tokį kiekį įrašų, visuomenės informavimo priemonė turi turėti ne vieną, o net kelis darbuotojus, kurie nuolatos dirbtų ties turiniu kūrimu.

2.39. Kyla klausimas ir dėl Ekspertai.eu veiklos teisėtumo. Buvo įrodyta, kad vykdoma veikla ne tik, kad tęstinio pobūdžio, tačiau atitinkamai ypatingai aktyvi, todėl reikalaujanti daug resursų ir sąnaudų, tiek išlaikant internetinį portalą, tiek renkant informaciją, vykdant transliacijas, rašant publikas ir pan. Visgi, ši visuomenės informavimo priemonė deklaruoja, kad per paskutinį atskaitinį laikotarpį pajamų gavo 8 680,00 Eur, o per praėjusį laikotarpį 13 584,00 Eur. Mažai tikėtina, kad iš tokio dydžio pajamų, o netgi ne pelno, pavyktų sėkmingai vykdyti tokią aktyvią veiklą. Kyla klausimas, kas finansuoja ir kokiu pagrindu šio juridinio asmens veiklą bei kokiu būdu tai yra atliekama.

2.40. Paminėtina, jog Ekspertai.eu savo internetiniame portale⁸ skelbė Luminor Bank pateiktą informavimą: „Atsižvelgdami į tai, kad atlikus jūsų, VŠĮ "EKSPERTAI.eu", rizikos vertinimą buvo nustatytas mums nepriimtinas rizikos lygis (įvertinus turimą ir / ar naujai gautą informaciją), priėmėme sprendimą nutraukti visas su jumis sudarytas banko sąskaitas sutartis ir uždaryti visas jūsų vardu atidarytas banko sąskaitas“, - rašoma LUMINOR pranešime“.

2.41. Taigi, kyla ir klausimas dėl Ekspertai.eu piniginių lėšų laikymo, naudojimo ir jų gavimo teisėtumo pagrindo, kadangi Ekspertai.eu šiuo metu net negali naudotis banko sąskaita dėl esamo jų veiksmų grėsmės lygio.

2.42. Gali būti, kad finansų sistemos pažeidimų yra padaryta ženkliai daugiau ir jie yra šiurkštesnio pobūdžio. Aukščiau nurodyti galimi finansų sistemos pažeidimai yra nustatyti, tik iš viešai prieinamų duomenų. Atitinkamai patikrinus juridinio asmens viešai neskelbiamus duomenis, nustatčius steigėją, dalininkus ir pan., gali būti, jog būtų nustatyta dar daugiau nusikalstamų veikų bei nustatyti nusikalstamos veikos vykdymo bendrininkai ir pan. Jau iš viešai prieinamų duomenų, yra matyti visa eilė nusikalstamų neatitikimų, rizikos veiksnių ir pan., todėl būna išsamiai ištirti tiek šio juridinio asmens veiklą, tiek imtis prevencinių ir kitų priemonių ir/ar veiksmų, dėl šio juridinio asmens keliamos grėsmės valstybės saugumui.

Atsižvelgiant į tai, kas yra nurodyta bei vadovaujantis norminių teisės aktų reikalavimais, gerbiamo prokuroro prašome ginti viešąjį interesą bei kreiptis dėl VŠĮ „Ekspertai.eu“ likvidavimo.

⁷ <https://ekspertai.eu/archyvas?d=2022-10-19>

⁸ <https://ekspertai.eu/-i-ekspertai-euisiejami-su-terorizmo-finansavimu-ir-pinigu-plovimu107227/>

Priedama:

1. Advokato orderis;
2. Ekspertai.eu VI „Registrų centras“ pateikti finansinės atskaitomybės dokumentai;
3. Ekspertai.eu paskelbtas Luminor banko pranešimas;
4. Rekvizitai.lt duomenys apie Ekspertai.eu;
5. Ekspertai.eu straipsnis: *„Ne tik šiandieninei Jedinstvai reiktų padėkoti už „fašistinės“ Lietuvos vaizdelį“*.

Pagarbiai
prof. Dainius Žalimas